Аналізуючи міжнародний досвід оцінки ризиків, найбільш розповсюдженим способом є так звана «п'ятикрокова система»:

— крок 1 – ідентифікація загроз. Для того, щоб зробити це, перш за все, потрібно розуміти різницю між загрозою та ризиком. Загроза – це те, що потенційно може заподіяти шкоду, а ризик – це потенційна шкода, яка може бути реалізована. Загроза може бути виявлена шляхом огляду робочого місця чи опитування працівників;

— крок 2 – визначення того, кому може бути заподіяна шкода і яким чином;

— крок 3 – оцінка ризиків і прийняття рішення про заходи контролю;

— крок 4 – прийняття мір. Цей крок передбачає запис всіх висновків (законна вимога) щодо визначення небезпеки, визначення тих, хто може постраждати і яким чином, а також можливі дії для виключення ризиків та небезпек;

— крок 5 – моніторинг та перевірка. Оцінки ризиків повинні проводитися і переглядатися постійно, а також оновлюватись, якщо це необхідно.

Отже, професійний ризик – це ризик, що виникає під час роботи за певним фахом на робочому місці. Проведений аналіз дає змогу розуміти, що оцінка професійних ризиків є надзвичайно актуальною і необхідною для підтримання злагодженого виробничого процесу.

Література

1. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2135-12/ed20110612/page.

2. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності: Закон України від 23 вересня 1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1105-14.

УДК 347(043.2)

Попович Ю.В., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В. М., старший викладач

ОСОБЛИВОСТІ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЇ ПРИ НАДАННІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

Одним з найважливіших завдань, які на сучасному етапі стоять перед державою, є забезпечення ефективного функціонування системи охорони здоров'я.

На жаль, в уяві більшості людей через недостатній рівень правової культури відбувається часткова підміна понять: термін «медична допомога» замінюється «медичною послугою». Тому дедалі частіше чуємо, що лікарі надають медичне обслуговування.

Занепокоєність і тривогу викликає те, що правова наука і законодавча практика в галузі правового регулювання використання передових методів лікування поки відстають від медичної науки та генної інженерії, на що неодноразово зверталася увага вчених-юристів і медиків. Медико-біологічні способи і методи впливу на людину повинні бути взяті під контроль.

Також ще одним чинником, що перешкоджає успішному розвитку сфери надання медичних послуг, є відсутність спеціальних нормативних актів, необхідних для прийняття конкретних рішень в особливо складних нестандартних ситуаціях, що складаються при наданні медичних послуг. Такі акти узаконили б ті правила, які існують де-факто. Наприклад, практично відсутня правова база регулювання трансплантації органів і тканин людини, клонування, не визначені межі можливості використання генної інженерії, створення і використання банку трансплантаційних органів, ембріональних тканин, проведення експериментів. Залишаються невирішеними проблеми визначення моменту смерті людини, евтаназії, використання органів і тканин, абортів зародків, захисту прав ненароджених дітей, корекції статі і багато інших.

Як правило, питання про визначення якості медичної допомоги/послуг з особливою гостротою постає у разі спричинення шкоди здоров'ю пацієнта.

За загальним правилом медична послуга не має матеріального результату. У той же час вона може бути поєднана зі створенням матеріального компонента. Як правило, результат послуги не може бути гарантований виконавцем. Це пояснюється двома чинниками: по-перше, медична послуга являє собою не односторонні дії виконавця, а також зустрічні дії з боку пацієнта; а по-друге, необхідно враховувати індивідуальні особливості кожного людського організму. Проте специфіка правового регулювання медичних послуг зумовлена тим, що досягнення реального результату має певне юридичне значення. Вказівка на об'єктивну можливість досягнення результату повинна включатися в поняття медичної послуги, що має практичне значення при вирішенні питання про належне чи неналежне здійснення виконавцем своїх обов'язків [3, с. 12].

Умовою відповідальності медичного закладу є порушення суб'єктивних прав пацієнта як споживача. Але надання послуг у сфері медичної діяльності пов'язана з такою категорією випадків, які можна назвати «непереборною силою». Виникнення таких підстав, що у переважній більшості випадків звільняє сторони від цивільно-правової

відповідальності, пов'язано здебільшого з настанням непередбачуваних у лікуванні випадків, пов'язаних з неможливістю медичного закладу отримати повних даних анамнезу. Крім відповідальності, передбаченої у цивільно-правовому договорі про надання оплатних медичних послуг, відповідальність медичного закладу врегульована численною кількістю нормативних актів, діяльність закладу контролюється з боку держави.

Дослідивши норми чинного законодавства України, можна окреслити особливості, притаманні відшкодуванню шкоди здоров'ю, заподіяної при невдалому медичному втручанні.

По-перше, відшкодувати шкоду, яку завдано здоров'ю, неможливо. Унікальні особливості здоров'я не завжди дають можливість повернутися в той стан, який був до медичного втручання. Здебільшого ця шкода є невиправною. Як доводить медична наука та практика, навіть трансплантація органів не дає стовідсоткового відновлення організму. Тому основне завдання норм цивільного законодавства - визначити справедливий порядок грошової компенсації для постраждалих пацієнтів.

По-друге, цивільне законодавство України (ст. 1172 ЦК) передбачає відшкодування юридичною особою (у тому числі медичним закладом, його медичним персоналом) або фізичною особою (медичним працівником-підприємцем) шкоди, заподіяної при виконанні ними своїх трудових (професійних, службових) обов'язків.

По-третє, кожен потерпілий споживач медичної послуги має право вимагати відшкодування заподіяної шкоди незалежно від того, чи був він у договірних відносинах з виробником (виконавцем, продавцем) цих послуг (ст. 16, 17 Закону України «Про захист прав споживачів» [2]). До того ж, відповідно до чинного цивільного законодавства України шкода, завдана внаслідок недоліків послуг (робіт), підлягає відшкодуванню їх виконавцем (ст. 1210 ЦК) [1].

По-четверте, при ушкодженні здоров'я відшкодовується не тільки матеріальна шкода або збитки, а й моральна (немайнова) шкода, порядок відшкодування якої дещо відрізняється від порядку відшкодування матеріальної (ст. 1168 ЦК).

Підсумовуючи усе вищезазначене, було б доцільно розробити низку нормативно-правових актів, якими буде детально врегульовано порядок надання медичних послуг закладами охорони здоров'я різних форм власності та чітко регламентовано процес ціноутворення медичних послуг з можливим встановленням граничного їх розміру.

Література

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 44.

2. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 30. – Ст. 379.

3. Михайлов С. В. Цивільно-правова відповідальність у сфері надання

медичних послуг: автореф. дис. … канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 / С. В. Михайлов. – Х., 2010. – 16 с.

УДК 347.45/.47

Ревенко Н.Ю., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В.М., старший викладач

СУТНІСТЬ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ З ПУБЛІЧНОЇ ОБІЦЯНКИ ВИНАГОРОДИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ КОНКУРСУ

З прийняттям і введенням в дію Цивільного кодексу України 2003 р. значних змін зазнає правове регулювання зобов'язань з публічної оцінки винагороди, одним із різновидів яких є зобов'язання з публічної обіцянки винагороди за результатами конкурсу (публічний конкурс). Такі зобов'язання часто використовуються для визначення найкращого вирішення завдання шляхом змагання учасників конкурсу. Враховуючи позадоговірний характер зазначеного зобов'язання, що приводить до неможливості сторонами самостійно визначити свої права і обов'язки, дуже важливим є визначення змісту зобов'язання в цивільно-правових нормах.

Конкурс у буквальному перекладі з латини означає зіткнення, зустріч. У цивільному праві – змагання кандидатів, претендентів для виявлення кращих на право організації і (або) здійснення діяльності, направленої на досягнення яких-небудь соціально-корисних цілей [3, с. 103].

Конкурс як різновид недоговірних зобов'язань, а саме вид публічної обіцянки винагороди, що передбачає порівнюваність результатів, регулюється статтями 1150 – 1157 ЦК України. Мета конкурсу ніколи не може полягати лише в тому, щоб тільки визначити найкраще вирішення завдання. Кінцева мета конкурсу – застосування отриманого результату на практиці, використання його у виробництві тощо.

Конкурс (змагання) має право оголосити фізична або юридична особа (засновник конкурсу). Залежно від залучення засновником конкурсу до участі в конкурсі або широкого загалу, або обмеженого кола осіб, визначених до оголошення конкурсу, публічні конкурси поділяються на відкриті і закриті. Оскільки сама назва конкурсу «публічний» свідчить про необмежене коло учасників, не зовсім послідовним є підхід законодавця по віднесенню закритого конкурсу до публічного.

Сучасні вітчизняні науковці, як правило, відкидають теорію публічної обіцянки винагороди як договору, укладеного під умовою, чи як публічної оферти. Серед українських цивілістів утвердився підхід, згідно з яким